

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINIAN NEWSPAPER
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1180 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly \$5.50.

Статті підписані їх авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція не несе відповідальності за зміст.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

За правильний підхід до СКВУ

Кожна дискусія добра, бо з'ясує не тільки погляди дискусантів, але передусім суть даної справи, про яку дискусується. У дискусії можна теж корегувати думки, які виринули, так би мовити, через непорозуміння, у добрій вірі, але без знання фактичних даних. Це все стосується теж до голосів, вже оприлюднених на сторінках преси, зокрема „Свободи“, у зв'язку зі Світовим Конгресом Вільних Українців. Це більше таких поглядів, які є просто вислідом непорозуміння, можна почути в приватних розмовах на цю тему.

Люди хочуть великого: найдаї посунені надії і бажання, що СКВУ покличе до життя якийсь світовий уряд для всіх вільних українців, який порядкуватиме всіма їхніми справами. А щоб такий уряд мав свободу рухів — то, чужою від дегмою — на СКВУ треба вирішити справу нашого світового податку. Взагалі, мабуть, більшість наших людей дивляться на СКВУ, як на засіб розв'язування прерізних наболілих внутрішніх українських проблем. Читали ми навіть, що СКВУ повинен стати світовим українським парламентом. А може це й з парламентарними комісіями і пленарними дебатами над окремими законопроєктами та схваленнями їх більшістю голосів із відповідними додатками і змінами! Громадяни, стурбовані проблемою Патріархату, споглядають на СКВУ. Інші сподіваються, що дізнаються від нього про генеральний лік проти впливу чужоземного середовища в країнах нового поселення, особливо на дітей і молоді. Люди, втомлені й пригнічені партійно-політичним розпорощенням та безплідною міжпартійною полемікою, мають претензії до СКВУ, щоб він змінив цей невтішний стан. Відомо ж, що потрібні з'єднання чи тісна співпраця наших наукових установ, потрібна консолідація нашого комбатантського світу, покращання шкільництва, як чинника національного виховання, і багато-багато інших подібних великих і менших проблем турбують наших громадян. А що наші люди в Америці мають на увазі тільки свою тушешню громаду, а СКВУ відбудеться в Нью-Йорку, то забувається, що цей Конгрес призначений не лише для американських українців, а для всієї української вільної громади в широкому світі.

А тим часом СКВУ може тільки забрати голос і визначити загальні напрями, загальні принципи, що за їх практичне застосування мусять вже подбати окремі вільні українські громади в різних країнах світу. Звичайно, кожна країна має свої умови, свої закони, свої окремі вимоги і болічки. СКВУ не може перетворитися впровадження трьох днів свого тривання в дискусію трибуни над усіма тими прерізними справами, — до чого це довело б і наші пригодилося?

Відбуваючись у 50-тиріччя Української Національної Революції, СКВУ мусять в першу чергу заманіфікувати одностайну вірність всього вільного українства принципам IV Універсалу і тверду настанову проти окупаційного московсько-большевицького режиму в Україні. СКВУ мусять підтримати на дусі український нарід на рідних землях, засвідчивши перед цілим світом, що ось існує сильна, численна і в основному об'єднана українська вільна громада, яка думас і діє за категоріями вільної української політично-державної думки. СКВУ може обмежитися тільки ствердженням таких місійних цілей української громади у діаспорі, як плекання української державницької думки, прислужування для української визвольної справи інших народів і держав та творення тривких культурних цінностей.

Водночас — СКВУ це ж тільки перша спроба координувати дії всіх українських вільних громад, це тільки перший почин, перший відважний і великий крок на шляху організованості співдії. У цій першій своїй спробі СКВУ не може займатися деталями, не може розминуватися на дрібну монету. Він не матиме ані часу ані можливостей розглянути прерізні, хай і переважні справи в подробицях, і тим паче не матиме змоги практично розв'язати їх.

В одному збігаються всі теперішні голоси в справі СКВУ — дошлість й помилкові, правильні й неправильні: всі вони стверджують потребу і konieczність відбутися СКВУ, всі вони, хоч кожний на свій лад, прив'язують до нього велике значення. Треба виправдати тих, які сподіваються від нього багато і раді би приділити йому більшу роль, аніж він її вселі відіграти: замало було до цього часу освідомлено — інформаційно-службово про підготовку СКВУ. Але й те, що проголошено, сколихнуло українською вільною громадою. Всі познати свідчать про те, що СКВУ відбудеться велично, достойно, однак щодо числа своїх учасників, як і характеру та змісту. Треба й надалі дискутувати, маючи на оці власне той широкий характер і ті найвищі цілі СКВУ.

Т. Залеский

ЗАНЕДБАНА СПРАВА

Роздумуючи над причинами асиміляційних проявів нашої молоді, а то й старших осіб, ми чи не недооцінюємо, чи не недооцінюємо однієї з найважливіших моментів у психіці людей, передусім молоді, а саме: не голосливі зауваження вони сприймають від оточення, а те, що вражає їх почуття, зокрема зір і слух. Чим сильніше торкаються якісь речі чи дії почуттів, тим глибше закріплюються вони у пам'яті особливо дітей і роблять їх більш оборонними проти чужих впливів.

На жаль, ми недооцінюємо це питання і зверхніх впливів на дитину майже не беремо до уваги. А дитина, вийшовши з батьківського дому, де зберігають українську мову, чус на вулиці, в школі, в крамниці, на пошті, а буває і в церкві, тільки англійську мову.

Тож нічого дивного нема в тому, що дитина втрачає серед чужого моря сміливість уживати української мови. Вона не зустрічає ніякої підтримки в оточенні в питанні рідної мови, не чує українського слова і, стосуючись до загалу, уживає англійської мови. Та чужинця доволі дитини обеззброює її, і вона йде за загалом.

Як то було з нами в юних днях, коли ми з села приїхали в місто, де панувала чужа мова? Пригадаймо собі перші дні — тижні в місті, куди батьки привезли мене до школи. Чужанин в діях і мові, брак бадя — чого рідного гнітили мене, відбирали самоповагу.

Але коли по кількох місяцях у місті появилася коло школи, недалеко костелу та сусід, на головній кам'яниці велика вивіска з написом „Народна Торговля“, я відчув у собі відвагу говорити по-українському, навіть до поляків. А коли до міста приїхав український театр і з мурів заговорили афіші українською мовою, це так підбадьорило моїх товаришів українців, що один з них поєднувався з товаришем поляком, переконуючи того, що австрійський цар з русинів (українцем), а не поляком.

Двадцять років тому я опинився у Вінніпегу. Одного разу, коли я проходив вулицею Дюфферт, знавцю з того, що на ній майже кожна жидівська крамниця має українську вивіску, мене зацікавив напис великими буквами на одній із крамниць кам'яниці, на фронтонній стіні: „Український Голос“. Оповідальник на перехресті вулиці на фронті кам'яниці прочитав я напис „Пощта“. Я був тим захоплений і відчув себе баче на Україні.

Чи не почувася себе подібно китасець чи японець, коли опинився в котромусь канадійському місті і побачив кам'яницю, стіни якої вкриті китайськими чи японськими гієрографіями? На жаль, українських написів на таких наших установах як кредитні, редакційні, лікарські канцелярії, аптеки, поза рідкими випадками, ви не знайдете.

Літом 1958 року, коли знову відвідав Кубань, бачив, що без уваги на шалену протирелігійну пропаганду, церкви все ще не були закриті. Все ж, не вважаючи на це „примирення“, вірні не врятувалися від нових переслідувань. У 1952 році за наказу партії почали розбирати і вивантажувати динамітом старовинні церкви або обертати їх на свинюшники та колгоспні магазини.

У Києві, збудована в 1910 році римо-католицька катедрала, зачинена довгі літа, була оточена ристованнями. Поет Микола Бажан казав авторові, що це — єдина будівля в Києві, збудована в готичному стилі, і тому її хочуть зберегти, як архітектурну пам'ятку.

Матері приносять своїх немовлят до церкви. Закон вимагає для цього згоди обох батьків, тож матері мають на руках письмову згоду батька та його паспорт. Влада заважає намаганням відтягнути від Церкви молоде покоління.

Автор твердить, що на Україні баптисти мають великий вплив на населення. Багато баптистів є серед робітників Донбасу. Здивувало автора, що дуже багато з їх серед молоді Полтави. На базарі в Краснодарі, на Кубані, він чув, як молода козачка, що продавала дині, говорила до якоїсь дівчини: „Як вийдеш заміж за баптиста, то знатимеш, що він не засмідить тобі хати махоркою, не буде вертатися додому п'яний, не лаятиметься поганими словами і не зачарує його нізка дівчина“.

У 1932 році перед великим голодом автор побував на Україні і кореспондентом „Нью-Йорк Геральду“ Ралфом Варном. Відвідали Київчину та Полтавчину. Коли проходили вулицями села Решетилівки, зустріли селянина, казали їм з острахом: „Зима йде, не будемо мати хліба, помремо“.

Советський суперпатріот

У першому періоді праці над Асуанським греблем у Єгипті з СРСР довозили туди техніків літаками. Один з літаків, повертаючись до Москви, розбився. В ньому загинув технік Борис Коваленко.

У „Молоді України“ з 23 вересня надруковано про Б. Коваленка великий нарис. У нарисі докладно описано катастрофу советського літака, без згадки про кількість убитих, хоча загинули всі пасажирів.

„17 серпня Борис вилетів з Каїру на Москву. І раптом експлаз повітряного лайнера сполошився. Відмовив один з чотирьох моторів. В етер полетів сигнал тривоги. З найближчого аеропорту запропонували приземлюватися. З десятикілометрової висоти літак став різко знижуватися. Третє коло. Знехаття пролунали вибухи. Відвалився один, потім другий мотор. Обшивку охопило полум'я. Лайнер став падати каменем. В паніці замешувалися пасажирів. Мусили триматися лише один з них — Борис Коваленко. Ручкою піднімаючи з крісла, він кинувся крізь натовп до радіо-рубки. Радист востаннє сказав у мікрофон: „Терпимо аварію, терпимо аварію...“

Дозволяє передати на землю останні слова пасажирів. Дозвольте...“ — Його голос змінив інший спокійний, трохи хрипкуватий голос Бориса Коваленка: „Товариші, прощайте! Вережіть Радянську владу!“

Така історія про советського суперпатріота, що і придумали в редакції „Молоді України“ з нагоди „50-річчя Жовтня“...

ПРОМОВА ПРО УКРАЇНУ — ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ

Гудридж, Мінн. — Дня 19 вересня на зборх льокального Клубу Левів (Lions Clubs) промовляв п. Ф. Луцій, учитель місцевої американської школи. Він промовляв на тему: „Змагання українців до незалежності“, викликавши велике зацікавлення слухачів, з яких більшість ніколи не чули про українців, або наші політичні змагання.

Земля наша молода за права української мови: за квітці, за написи, за вживання її в уряді і т. д. І децю виборіла.

Тут, у Канаді, ми також здобуваємо собі права, наприклад, у шкільництві. В повсякденному житті ніхто в Канаді і Америці з української мови не глузує, як то було на Батьківщині, ніхто не забороняє нам послуговуватися. А проте, нам важко виплекати в собі пошану до своєї мови.

Жадаємо прав від англійців, але себе самих не всилі змусити Дорожнати рідною мовою, боїмося її вживати, щоб часом не поглянули на нас хтось неприхильним оком.

Тому здійснюємо наведені вище поради як заповіді проти нашої хвороби — похуття національної меншовартості! Випросяймо свій хрест, що зігнувся під достатками та розкошами!

ПОЛЯКИ ТАКОЖ МАЮТЬ ПРОБЛЕМУ

Польська преса в Америці б'є на тривогу в обороні мови в церкві і школі. Наводжу в перекладі статтю з польської преси п. Я. Каміньського про те, як католицькі єпископати інтернаціоналізують парафії. Він пише:

„Справа елімінації етнічних парафій і заступлення їх парафіями географічними є в деяких стейтах Америки дуже живою і знає сон з очей батьків і широкого кола Польонії, бо це проблема тим більше важлива, що якраз в Римі зібрався Синод єпископів, який напевно внесе рішення в справі петиторії американського Єпископату, щоб чужомовні парафії були остаточно виліновані...“

Управа Мишигенської округи Конгресу Американської Польонії опублікувала лист такого змісту:

„В 3-х станах Держави Америки є понад 800 польських парафій, але католицькі єпископи висилають студентів не до польської духовної семінарії в Орчард Лейк, Мишиген, а до інших, американських... Також не дали позитивного вислуду наші зусилля відновити навчання польської мови, культури і традиції, як регулярного викладового предмету в наших парафіяльних школах... Інші етнічні групи в тому напрямі також не мали успіху...“

„Отже ясно, що католицькі єпископи повільно затискають петлю смерті навколо польонійських парафій і парафіяльних шкіл... І то так грізно, що без драстичних заходів рятунку їхні дні почислені...“

„Коли хочемо, щоб наступила поправа, коли хочемо артувати нашу польськість у парафіях і в школах, збудованих за вдовин гріш старої Польонії, треба негайно об'єднати і сильної акції всієї Польонії...“

„Тут вільна Америка! Нам вільно і треба негайно рятуватися!“

„Говорячи про національні етнічні парафії і інші інституції, трудно не обговорити і справу польської мови, яку також не тільки зневажається, але й елінується...“

„Дивно, що справа елімінації польської мови в наших парафіях і школах, це — справа ненависті і нетерпимості американського єпископату до людей, які вживають іншої, а не англійської мови, хоч ми не живемо в Англії... Але, на диво, і там вживають мови ірландської, валлійської і шкотської...“

Подібно пише ксьондз Я. Доманський у газеті „Народ Польскі“:

„Воскресімо замираючу тут польську мову! Впровадимо її наново до наших парафіяльних шкіл і інституцій! Знаючи одну тільки англійську мову, наші діти з неначе ті малі блідки без крилечок, що не можуть збрати меду з квіту польської мови, польської культури і нашої прекрасної тардиції“.

Коментарі, думаю, зайві.

Н. Рибак

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ УНІОЗУ!

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редактор: Д-р Михайло Данілюк

„МЕДИКЕР“

Частина перша

Численні запити наших читачів, зокрема старших віком, що вже на пенсії, підсували думку висвітлити ряд справ, зв'язаних із т. зв. „Медикером“, себто американським законом, який забезпечує допомогу в лікуванні пенсіонерам. Ми вже готували спеціальну брошуру на цю тему українською мовою, яку видамо заходами „Свободи“, як громадську послугу нашим читачам, а тепер у цій рубриці висвітлюємо кілька основних питань.

Закон про медичну допомогу пенсіонерам, який вийшов минулого року в рамках соціального забезпечення, поділяється на дві частини: безпека лікування в шпиталі і допомога в коштах лікування. Першу частину оплачує держава, а другу — пополовині — держава і сам пенсіонер у висоті трьох доларів місячно з кожної сторони. Перша частина приходить автоматично, а друга с добровільною.

Поглянувши на свою картку „Медикер“, ви побачите написи: „шпитальне забезпечення“, а у випадку, коли записалися на лікарське і платите три долари місячно, напис: „медичне забезпечення“. Тих три долари місячно вам відтаскують автоматично від вашого чеків соціального забезпечення.

В закон „медикер“ входить лише ті пенсіонери, які закінчили 65 років життя. Ті, які відійшли на пенсію раніше і за, наприклад, слабого здоров'я — покищо не включені в цей закон. Конгресові комітети працюють, щоб категорію людей також туди включити.

Перша частина „медикер“, тобто та, яка забезпечує за хворим лікування, має чотири форми допомоги: стаціонарне лікування в шпиталі, перебування в одиницях продовженого догляду, це може бути піклувальний дім („норсінг гом“), спеціальна доглядна іноді потрібна для цього окремі частини лікарні. На продовжений догляд у такій одиниці має право пацієнт, якщо він не менше як три дні був на стаціонарному лікуванні в шпиталі. Час перебування в такій одиниці — до 100 днів, з чого 20 днів оплачує „медикер“ повністю, а 80 днів покриває по 5 дол. денно пацієнт і решту „медикер“. В часі перебування в такій одиниці „медикер“ покриває всі інші кошти так, як це робить у кожному хвороби, а відносно виключно до періоду часу, протягом якого дозволяється використовувати лікарню. Тому кожний „випадок хвороби“ починається початком року, і ви маєте право хворіти на якій хочете недуги, бути в лікарні більше як один раз, кожного разу на іншу недугу, але з вашої кишені піде тільки 40 доларів за всі перебування, разом узяті. Коли ви були в лікарні раз і заплатили 40 дол. — всі наступні перебування для вас повністю безплатні. Коли ви не використали в лікарні 60 днів,

тоді починається період нового „випадку хвороби“.

Стаціонарне лікування коштом „медикер“ забезпечується протягом 90 днів перебування в шпиталі, тобто „випадку хвороби“ або, як його звуть американці, „спел оу ілнес“, не означає в законі певної хвороби, а відносно виключно до періоду часу, протягом якого дозволяється використовувати лікарню. Тому кожний „випадок хвороби“ починається початком року, і ви маєте право хворіти на якій хочете недуги, бути в лікарні більше як один раз, кожного разу на іншу недугу, але з вашої кишені піде тільки 40 доларів за всі перебування, разом узяті. Коли ви були в лікарні раз і заплатили 40 дол. — всі наступні перебування для вас повністю безплатні. Коли ви не використали в лікарні 60 днів,

тоді починається період нового „випадку хвороби“.

Зима прийшла, хліба не було. В Україні мільйони людей погинули. Сам Сталін признався Черчіллові, що комунізм введено на Україні коштом 10 мільйонів населення.

Урядово Кремль заперечив будь-який голод, хоч у Москві всі про нього знали. Чужинецьким кореспондентам було заборонено пересилати вістки про голод до своїх агенцій або відіздати по Москву чи Ленінград. Варся знехтував заборобою і телефонічно повідомив лондонську „Геральд Трібюн“ про голодову катастрофу. Наступного ранку поклякали його до пресового відділу і загрозили видаленням.

В 1934 році автор був у Полтаві, розмовляв із головою міської ради, і він розповідав про всі страхотки, які приходилося зазнавати людям.

Хоч який жалхливий був голод на Україні, — пише автор, — нове покоління мало що знає про нього, про ті чорні дні пам'ятають старі люди, але їх цюраж менше.

За одно покоління, — пише автор, — український народ пережив дві страшні катастрофи: голод і німецьку окупацію.

Інтелігентний жид у Москві оповідав авторові: „Одного разу мій 10-літній син вернувся зі школи заплаканий. Діти напали на нього в класі, ображали його і казали, що він повинен забиратися до Ізраїлю. Найцікавіше з цього всього те, — казав той жид, — що мій хлопчик ніколи досі не чув про Ізраїль“.

Далі оповідав автор про те, як світ довідався про так звану „Малахіську аферу“.

Малахішка — це передмістя Москви з 30.000 населення, з того 10.000 жидів. Ранком 4 жовтня 1959 р., в перший день жидівського Нового Року, хтось підпалив місцеву синагогу і хату 80-літнього сторожа жидівського

Павло Семенюк

ХАТА БЕЗ ПОКРІВЛІ

(3)

В українському селі Реснітліні на Полтавщині автор відвідав священника. Священник щиро привітався, хоч давніше не відважився б прийняти чужинця у своїй хаті. Він навіть був такий певний себе, що звернувся до вищої влади, щоб заборонила колгоспні вживати частину церкви на шпихлір.

Найшанованішим членом родини цього священника був його 12-літній син, який заявив авторові, що хоче бути авіаційним інженером. „Така мета тепер стала зможливою“, — пише Гіндує.

У 1941-45 роках духовенство зібрало серед вірних одягу і інших речей для армії на багато тисяч рублів. На танкову колону імені Дмитрія Донського зібрало триста мільйонів старих рублів.

Тоді, чуж автор, найбільш патріотичну промову вголосив єпископ Ярослав, зворушивши слухачів до сліз. А німці, проти яких московська Церква так завзято виступала, скріплювали її становище: на зайнятих територіях наказували відкривати церкви, що їх Москва позакривала.

Улітку 1944 року автор відвідав Кубань. Іван селянський і заходив у церкви, в яких відбувалися богослуження.

кладовища. Вогонь у синагозі погасили, однаке сторожева хата, а в ній і його 68-річна дружина згоріли.

Влада не дозволила західним кореспондентам повідомляти про цю подію, але за кордоном довідалися про неї через американського туриста. Він поїхав до Малахівки таксівою і після повороту переслав вістку про дожежу у „Нью-Йорк Таймс“. Привіз він із собою одну з попричеплених на стінах жидівських хат антисемітських лютючок, підписану: „Комітет бей жидів“.

У Києві автор відвідав поета Миколу Бажана і в розмові авторкував справу антисемітизму. Бажан був цим зацікавлений і сказав:

„Як можна говорити, що в Україні є антисемітизм. Наш найславніший математик — жид, найславніший фізик — жид Бродський, жид Лейпунський — наш визначний авторитет у ділянці атомової енергії, жид Грубацький — провідний історик українського революційного руху. Всі ми читасмо в перекладі на українську мову твори Шолом Алейхема і Переца, відомих жидівських письменників. Зайдіть до нашої консерваторії, то самі побачите, скільки с там професорів і студентів жидів. Вони спеціально обдаровані музичним талантом, і ми робимо все, що можемо, щоб допомогти їм розвивати їх таланти. Якби ви прийшли пізніше, скоріше, я познайомив би вас із трьома молодими жидками, які відзначаються великими літературними здібностями. Ні, ми не робимо різниці щодо жидів“.

„Але ви не маєте жидівських шкіл і жидівських установ“ — заважав автор.

„Так, не маємо. Жиди у нас так засимілювалися, що не потребують ніяких окремих установ. Однак, не забувайте, що це вважається злочинном у нашій країні підбурювання“.

(Закінчення на стор. 3-й)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО ЛИСТОПАД! ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ!

УЧАСТЬ ЖІНОК У СКВУ

Уже тільки короткий час ділять нас від так важливої події: Світового Конгресу Вільних Українців, у якому українське жіноцтво бере активну участь. День 15 листопада буде історичним днем в житті і творчості всього нашого жіноцтва в вільному світі.

В готелі Стетлер-Гілтон, при 33-й вул. і 7-й Авеню, в год 9-й рано в рамках СКВУ, розпочнеться жіноча сесія при участі найвищих громадських діячок, які прибудуть з Європи, Аргентини, Бразилії, Австралії, Англії, Канади і, очевидно, із ЗДА. Цей з'їзд приготує СФУЖО, а господарем з'їзду буде Окружна Рада Відділу США в Нью-Йорку, на чолі з Оксаною Рак. Ціль з'їзду — перевірка і мобілізація жіночих об'єднань сил українців у вільному світі. Коли ворог різними способами гнобить самостійну думку і розвиток нашого життя на рідних землях, ми мусимо плекати його в вільному світі. Сесія жіночого з'їзду складатиметься з трьох частин, секційної, пленарної і свято-жіночої. В першій частині будуть доповіді з різних ділянок, як: організаційної, виховної, культ-ос-

вітньої, мистецької, журналістичної і зв'язків. Друга частина буде пленарна, в якій будуть брати участь учасниці і гості. На цій сесії будуть доповіді, що їх виголосить: д-р Ганна Янішевська з Канади на тему: "50 ліття рівноправності", м-р Валентина Воронай з Європи, "Українська Жінка на рідних землях", інж. Стефанія Пушкар, "Українська Жінка в Вільному Світі", з ЗДА. На пленарній сесії будуть вивчені резолюції, які дадуть напрямки до праці на будуче. Третьою частинною сесії буде свято-жіноча, який буде в тім же готелі, в середі, 15 листопада в год 7-й вечора. На цьому бенкеті виступлять наші молоді таланти.

Цей жіночий з'їзд запевняється незвичайно цікаво. Тому заохочуємо і кличемо наше жіноцтво до співучасті. Особливо надіємось, що жіноцтво з Нью-Йорку і околиць візьме чисельну участь.

Зголошення на бенкет і сесію 12 дол. треба посилати до Централі С.У.А. на адресу: 4936 Нрт 13 вул. Філадельфії 41, Па.

Марія Демидчук
Пресова Комісія СФУЖО

В АМЕРИЦІ І У СВІТІ

МІСЬКА РАДА У НЬО-Йорку ОБМІРКОВУЄ ЗАКОНПРОЄКТ про обмеження свободи купівлі різного роду рушниць. Комітет для міських справ тієї Ради висловився за той законпроект. У Нью-Йорку обов'язку вже т. зв. Акт Суллівана, за яким револьвери і пістолі можуть мати тільки власники окремого поліційного дозволу на це.

ДО ГІПТИ ПРИЇЗВ БРИТАНСЬКИЙ ДИПЛОМАТ ГАРОЛД БІЛІ, який має за мету відбудувати нормальні дипломатичні відносини Британії і Єгипту, що їх зірвав був Єгипет, та посередничати в ізраїльсько-єгипетському конфлікті. Однак західні обсерватори в Каїро твердять, що президент Насер не зважає тепер на будь-який компроміс з Ізраїлем з уваги на радикальні настрої в корпусі молодших старшин.

НОВІ КНИЖКИ!

Алла Коссовська ГІРСЬКИЙ ВОВК

ПОВІСТЬ

про Гірського Вовка — Бориса Горленка — д-ра Юрка, життєвий шлях якого простягався від степів України до Кавказьких гір і закінчився в уральському бункері в Карпатських горах.
Повість має 196 стор. друку. Мистецька обкладинка роботи Бориса Крикова. Ціна \$2.50

Замовляти:

СВОБОДА, P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Жовтень — місяць книжки

Купуйте такі книжки авторства ЯРОСЛАВИ ОСТРУК:
"Провали", повість з часів польської займанщини \$2.50
"Олі", повість з першої світової війни — \$2.50
"Родина Гольдін", повість з жидівського життя. 2 дол. і 3 дол.
"Хуртовина гряде", повість з більшовицьких часів в Західній Україні 3 дол. і 4 дол.
В друку роман — "Те, що роз'єднує".
Y. OSTRUK — 1120 Chelton Ave., Philadelphia, Pa. 19126

ГОСТИННІ ВИСТУПИ УКРАЇНСЬКОГО ДРАМАТИЧНОГО АНСАМБЛЮ "ЗАГРАВА" З ТОРОНТА

КЛІВЛЕНД — 29-го жовтня 1967 р., о 5-й год. по полудні, у залі Муні Джуніор Гай Скул, 3112 Монтклер.

ШІКАГО — 11- листопада 1967 р., о 7:30 год. веч., у залі Школи ім. Шопена (при Райс Ст. і Кембел Еве.).

Буде поставлена драматична поема

ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Постанова: Юрій Бельський, хореограф: Лесь Білошицька, костюми: Сату МекКолдун, бутафорія: І. Яців і Е. Бурачек; тех. керівник: І. Кушніренко; адміністратор: Володимир Довганюк.

УКРАЇНЦІ КЛІВЛЕНДУ І ШІКАГО ПРИВІТАЙТЕ ГОСТЕЙ З КАНАДИ.

СОЮЗІВКА ВІДКРИТА ЦІЛИЙ РІК! НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ ОСІННЮ!

КОРИСТАЙТЕ
З ВІДПОЧИНКУ
ТЕПЕР

ПО ЗНИЖЕНИХ
ЦІНАХ!

10-25%

- Гарні вигідні, відновлені, огрівані кімнати
- Знаменита домашня кухня
- Чудова гірська природа
- Спортивні і розважальні угодження

НЕЗРІВНЯНА КРАСА ПРИРОДИ • НЕМОВІРНО МАЛЬОВНИЧИЙ КОЛОРИТ ЛІСІВ

Замовляйте кімнати на ДЕНЬ, ТИЖДЕНЬ, ВІКЕНД — пишучи на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE

KERNONKSON, N.Y. 12446

Tel.: 914 626-5641

Приїжджайте всі подивитись на барвисту українську осінь на СОЮЗІВЦІ!

В Північній Брукліні відбулася інсталяція нового пароха о. Николая Вояковського

Бруклін, Н.І. — В неділю 22-го жовтня в українській католицькій парохії св. Духа в північному Брукліні відбулася канонічна візитація Кир Йосифа Шмондюка, яку він отримав з інсталяцією нового пароха о. Николая Вояковського. Це свято для парохіян Церкви св. Духа складалося з двох частин. О год. 10-й перед полуднем о. парох Вояковський відправив Божественну Літургію, на якій присутній був Преосвященний Кир Йосиф та генеральний вікарій о. Еміліан Монастирський. Після св. Євхаристії о. Вояковський привітав Владика та дякував йому за прибуття на інсталяцію. Владика Шмондюка вголовила дошми проповідь, в якій представив парохію нового пароха, який вже 43 роки працює у Христовому винограднику в Рідному Краю, в Німеччині, де він був Апостольським Візитатором, та тут в Америці. Владика проповідував про обов'язки пароха та парохіян. Парох має дбати в нинішніх зматеріалізованих часах про душі своїх парохіян, щоб вони жили згідно з Христовою наукою та щоб зберегли свою рідну мову і культуру свого народу, який не сміє згубити своє обличчя в чужому морі, що його окружує. Під час Служби Божої співав церковний хор під диригентурою маистра Лева Рейнарівича. О год. 5-й по полудні в шкільній залі школи при Церкві св. Духа відбулася інсталяційний бенкет, в якому взяли участь коло 250 осіб, і який вшанував своєю присутністю Владика Кир Шмондюк. Бенкет відкрив голова Церковного Комітету п. Іван Падусовський, який поспривав на тост-маистра о. Самуїла Кварту-чі з Гемстеду. Як перший промовляв д-р Мйрон Заричийський, який представив нового пароха о. Н. Вояковського, та який говорив і про ті важкі обов'язки, що його чекають на новому становищі, де треба вести цілоденну парохіальну школу, фінанси якої нерозривно представляються. В мистецькій програмі виступили Квінтет Вандуристок під проводом п. Павла Данилова з Нью-Йорку, який виконав чотири пісні. Учениці Української Католицької Школи та Школи Українознавства Ірина Квас-Марія, Марія Самокішина, Ірина Шпак і Ольга Гуса-Ківська виконали декламації. Лев Рейнарівич відіслав два соли при аккомпаніменті п. Т. Левницького. Хор Церкви св. Духа під дир. Л. Рейнарівича відіслав дві пісні. Присутні щиро плескали всі точки мистецької програми. Представники кільканадцятих церковних і світських організацій та установ вітали нового пароха. З гостей промовляли протоігумен ЧСВВ о. Микола Когут та голова радн УНСО-юзу пані Марія Демидчук. Промовляли і пані Яраслава Заричька та редактор "Америка" М. В. Долницький. Вікніці промовив новий парох о. Николай Вояковський, який підкреслював труднощі при вихованні нового покоління та дякував Владіку за довіру до його особи, обіцяючи працювати по своїм силах на новому становищі. Владика Кир Йосиф в кінцевій промові говорив про значення парохіальних шкіл, бо в публічних школах немає навчання релігії. Владика закликав зберігати українську мову та культуру, з якої ми можемо бути горді на цій землі, де живуть стільки різних народів. Вихована без релігії молодь віддається наркотикам, вона не має цілі життя, вона шукає смерті. Школа при Церкві св. Духа має важливе завдання — зберегти молодь при своїй вірі та своєму народі і його культурі. Венкет закінчено молитвою.

Недалеко міста Нансі у Франції стоїть великий камінь будинків, гангари, гаражі, склади, мешкальні будинки — пустку. При вході вивисає сповіщає "Легується база" але замало білого фарбує слова "Американська". Цю базу американські війська мерщій евакуйовували внаслідок вимоги президента де Голля. Американці вивисли до Західної Німеччини, де влаштовано нову базу, що могло би пригрозити їм. Тепер французи намагаються, що багато речей намагаються, але самі вони не запропонували були американському командуванню тієї бази, що Франція готова дешею закупити.

"Старший брат" свідчить

З нагоди "Декади російської культури" в УССР, київські газети друкують відгук російських діячів, що їх майже 1500 осіб приїхало окультурювати русифіковану Україну. Один із них, працівник московського кіно, під час здійснення якогось фільму студією ім. О. Довженка, довше побував цього літа в УССР. На сторінках "Радянської України" з 12-го жовтня В. Синаєв згадав: "Я радий з того, що мені цього року довелося кілька місяців прожити в хорошому українському селі під Вінницею, познайомитися з його чудовими людьми. Мене глибоко вразили чистота і благородство їх взаємовідносин, висока краса їх праці. Ніколи не забуду простих українських жінок. Збирали вони цукрові буряки під дощем. Важка це робота, не позадриш..."

СВЯТО СЕРПА І МОЛОТА

Крім офіційних "святувань" першого травня, жовтня, конституції, днів шахтарів, лісорубів, доменика та ін., в УССР практикують ще й побічні "свята", до яких належить і назване в наголовку. Що на ньому святкувалося, "Культура і Життя" з 15 жовтня не подає, опублікувавши таку коротку вістку: "Ласкаво просимо на свято" — це запрошення на красувалося над стаціонарною селища Глобине Полтавської області, де відбулося свято Серпа і Молота. В ГАСАН".

Ч. 13.

ШТУЧНІ ЗУБИ

Багато людей, що носять штучні зуби, мають великий страх тому, що їх плити випадають, зісуються або хитаються, якраз у невідповідному часі. Не жайте в страху, що це може трапитися Вам. Поспіте тільки трошки FAS-TEETH, не окиснюючого порошка на Ваші плити. Держите сильніше штучні зуби так, що Ви почуваетесь багаті на вигляд. Усуває зубний видих. Зуби, які добре прилягають, це основа здоров'я. Відвідайте регулярно свого дентиста! Дістаньте FAS-TEETH у всіх аптеках.

Три члени товариства 6 Відділу УНСОюзу борються за свободу

Гастінге над Гудсоном. — Наш Відділ Українського Народного Союзу має велику честь, бо його три молоді члени, як американські воїни, борються за свободу проти комуністів або готуються до боротьби з ними. С ними Степан Печіляк, Михайло Кучура та Іван Гіряк.

Степан Печіляк зголосився добровільно до військової служби в липні 1966 р. і, пройшовши вишкіл, вийшов до В'єтнаму у січні 1967 р. Там довелось йому боритися проти комуністичного ворога в найбільш завзятій битві коло Полудневого Данангу, де він 3 березня ц.р. був важко поранений і перевезений до ЗДА, до військового шпиталю на Джамейці, Л.І. і впродовж п'яти місяців перебував кілька важких операцій. 15 вересня ц.р. був звільнений із шпиталю і повернувся до дому своїх батьків, де й видужує остаточно. За своє героїство одержав кілька відзначень. Зі щирою серця бажання йому повного повороту до здоров'я та щасливого життя.

Микола Кичура, син Мйрона Кичури з Гастінге над Гудсоном, покінчивши середню школу, студіював на Іст Лос Енджелес Коледжі, а після покінчення до військового відділу летунський вишкіл у Сан Антоніо, Техас, звідки, ставши летуном, був призначений на дальший офіцерський вишкільний пост в стейті Масачусетс. Можна сподіватися, що він скоро стане офіцером й принесе честь нашій українській громаді.

Іван Гіряк, третій молодий член нашого Відділу, та

Степан Печіляк

Микола Кичура

кож служать у американському війську. Про нього напише іншим разом, як одержує його звання. Наш Відділ є гордий, що має воїнів серед свого членства. Нехай долають хоробрі їх від злого пригоди.

Андрій Вовк
Секретар 6 Відділу УНС.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ В АРГЕНТИНІ — У ЛИСТОПАДІ
Буенос Айрес. — З ініціативи Централі т-ва "Просвіта" й Українського Видавничого Інституту відбулася тут міжорганізаційна нарада, що її відкрив видавець і ред. Юліан Середяк, культ.-освітній референт "Просвіти". На нараді вирішено влаштувати в українських поселеннях у тій країні Свято Української Книжки з тим, що прибутки з розпродажних книжок у листопаді будуть передані, як дар, на побудову пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі.

ПОЖЕРТВУВАВ І 000 ДОЛ. НА ФУНДАЦІЮ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА В КАНАДІ
Дорбен, Манітоба. — Відомий із своєї жертовності для Інституту Петра Могили, КУК та ін. організацій, старший віком громадянин Павло Осадчук із Дорбена, на Манітобщині, в Канаді, подарував на Культурну Фундацію імені Тараса Шевченка 1 000 доларів. П. Осадчук зробив цей подарунок, довівшись із "Вісником" КУК про те, що на Шевченківську Фундацію дотепер ще не зібрано і половини заплаченої суми.

ФІЛАТЕЛІСТИЧНА СЕРІЯ ЗНАЧКІВ НА УПІВСКУ ТЕМАТИКУ

Заходами керівника Відділу Філателії ГУ Товариства кол. воїнів УПА, д-ра Б. Гука-Скалі, вийшла перша серія поштових марок-наліпок з тематикою про УПА, з нагоди 25-річчя створення армії. Серія складається з 6-ти поштових значків і коштує 50 центів, аркуш — з 18 значків, зубкованих і не зубкованих. Проксти значків безкоштовно виготовили мистці: Вол. Ласовський, М. Бурачек, М. Анастасівський, Б. Божемський, Я. Винар. На них зображено Тризуб, з на-

писом "Слава українській зброї", портрет ген-хор. Т. Чупринки, УПА і Український Хрест, Церква і УПА та ін.

700 ОСІБ НА БЕНКЕТІ УПА У ТОРОНТІ

Торонто. — Увечері 14-го жовтня в готелі "Роял Йорк" відбувся бенкет на відзначення Срібного Ювілею УПА, заходами Організації Визвольного Фронту. На бенкеті, вступ на який коштував 25 дол., до зібраних 700 гостей промовляли бельгійсько-упівець Альберт Газенбрук і проф. Лев Шанковський. Із словом привіту виступили: Впр. Кир Ізидор, Ярослав Стецько, Д. Ярема. Увесь прибуток з бенкету переданий на видання двох праць про УПА: проф. Л. Шанковського "УПА — історія та інтерпретація" українською мовою і "Історія УПА" Ю. Тис — Крохмалюка, англійською мовою, в перекладі д-ра Вол. Душника. Церемоніймастром на бенкеті був м-р. Теодосій Буйняк.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО СВЯТО-ПОКРОВСЬКИЙ ВЕЧІР В НЬО-Йорку

В інформаційній новинці про "Свято-Покровський Вечір у Нью-Йорку", що появилася в ч. 190 з 18 жовтня ц.р., сказано, що ген. А. Валійський виголосив промову "про УПА". Це не зовсім відповідає правді. Хоч ген. Валійський говорив у своїй промові також про Українську Повстанську Армію, проте загалом його промова стосувалася 50-річчя відходження українських збройних сил. Прошу помістити це спростування — на просьбу генерала А. Валійського.
Д-р Іван Козак,
голова Громадського Комітету для Свято-Покровського вечора

НОВИНИ! НОВИНИ!

ОСІП ЗІНКЕВИЧ:

3 генерації новаторів

СВІТЛИЧНИЙ І ДЗЮВА

У джерел модерної української критики.

ЦІНА — 3.00 дол.

OSYR ZINKEVICH:

Svitlychny and Dzyuba

Ukrainian writers under fire.

PRICE — \$1.00

SVOBODA, 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Ред. В. Левіцький...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ки торкалися становища якого, а більшістю голосів обрано ред. Петра Волинця, спілки у справах т. зв. культобміну, "аустрич" і оголошені у пресі про культ-обмінні імпрези. Члени Управи і деякі приватні давали на ці завдання свої відповіді. Після дискусії над звітами збори одностайно схвалили абсолютну уступачість Управи. Головою нової Управи, на пропозицію Номінаційної комісії, перебрано всіма голосами, при одному стриманому, ред. Василя Левіцького. У склад нової Управи обрано так само всіма голосами, при одному стриманому, ред. Василя Солонинку, ред. Михайла Порожняку, ред. Івана Липовецького, а більшістю голосів обрано ред. Петра Волинця, ред. Волинця мусів змагати, ся у голосуванні із своїм контр-кандидатом ред. Іваном Гладуном, якого пере-міг 21 голосом проти 13. До Управи ввійшли ще на основі ві рішень осередків преси з-поза Торонто: ред. Наталія Когуська з Вінніпегу і ред. кореспондент Марія Логун з Монреалю. До Конто-рольної комісії Спілки обрано о. ред. Петра Хомина, ред. Івана Варанішу і ред. Оме-ляна Тарнавського.

Після обрання нової Управи збори обговорили схвалені справлений статус Спілки.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

шому ж оплачує медичному персоналові кошти до 100 домашніх візит протягом одного року. Пацієнт не платить нічого.

У випадку затяжних діагностичних аналіз, рентгенів, дослідів і т. д., лікар може відіслати пацієнта до лікарні тільки для цих дослідів, у т. зв. відділі зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі 80%, а пацієнт 20%.

Це варто мати на увазі, бо коли самі досліді робляться не в лікарні, а в лікарській канцелярії або в окремих кабінетах як лабораторіях, тоді одержати покриття першою частиною "медікеру" доволі складна справа. У таких випадках треба мати радше другу частину "медікеру", тобто ту, що покриває лікарські кошти.

В цій частині розвідки про звідні зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі 80%, а пацієнт 20%.

Це варто мати на увазі, бо коли самі досліді робляться не в лікарні, а в лікарській канцелярії або в окремих кабінетах, тоді одержати покриття першою частиною "медікеру" доволі складна справа. У таких випадках треба мати радше другу частину "медікеру", тобто ту, що покриває лікарські кошти.

В цій частині розвідки про звідні зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі 80%, а пацієнт 20%.

Це варто мати на увазі, бо коли самі досліді робляться не в лікарні, а в лікарській канцелярії або в окремих кабінетах, тоді одержати покриття першою частиною "медікеру" доволі складна справа. У таких випадках треба мати радше другу частину "медікеру", тобто ту, що покриває лікарські кошти.

В цій частині розвідки про звідні зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі 80%, а пацієнт 20%.

Це варто мати на увазі, бо коли самі досліді робляться не в лікарні, а в лікарській канцелярії або в окремих кабінетах, тоді одержати покриття першою частиною "медікеру" доволі складна справа. У таких випадках треба мати радше другу частину "медікеру", тобто ту, що покриває лікарські кошти.

В цій частині розвідки про звідні зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі 80%, а пацієнт 20%.

Це варто мати на увазі, бо коли самі досліді робляться не в лікарні, а в лікарській канцелярії або в окремих кабінетах, тоді одержати покриття першою частиною "медікеру" доволі складна справа. У таких випадках треба мати радше другу частину "медікеру", тобто ту, що покриває лікарські кошти.

В цій частині розвідки про звідні зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі 80%, а пацієнт 20%.

Це варто мати на увазі, бо коли самі досліді робляться не в лікарні, а в лікарській канцелярії або в окремих кабінетах, тоді одержати покриття першою частиною "медікеру" доволі складна справа. У таких випадках треба мати радше другу частину "медікеру", тобто ту, що покриває лікарські кошти.

В цій частині розвідки про звідні зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі 80%, а пацієнт 20%.

Це варто мати на увазі, бо коли самі досліді робляться не в лікарні, а в лікарській канцелярії або в окремих кабінетах, тоді одержати покриття першою частиною "медікеру" доволі складна справа. У таких випадках треба мати радше другу частину "медікеру", тобто ту, що покриває лікарські кошти.

В цій частині розвідки про звідні зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі 80%, а пацієнт 20%.

Це варто мати на увазі, бо коли самі досліді робляться не в лікарні, а в лікарській канцелярії або в окремих кабінетах, тоді одержати покриття першою частиною "медікеру" доволі складна справа. У таких випадках треба мати радше другу частину "медікеру", тобто ту, що покриває лікарські кошти.

В цій частині розвідки про звідні зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі 80%, а пацієнт 20%.

Це варто мати на увазі, бо коли самі досліді робляться не в лікарні, а в лікарській канцелярії або в окремих кабінетах, тоді одержати покриття першою частиною "медікеру" доволі складна справа. У таких випадках треба мати радше другу частину "медікеру", тобто ту, що покриває лікарські кошти.

В цій частині розвідки про звідні зовнішніх пацієнтів ("авттейшент"). Коли ці аналізи робить лікарня, тоді "медікер" першої частини покриває кошти так: пацієнт платить перших 20 дол., решту "медікер" покриває в сумі

